

Nr 248.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 30 maj 1911.

— — — — Andra kammaren den 30 maj 1911.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckt motion med förslag till ändrad lydelse af 18 kap. 13 § strafflagen.

(Lagutskottets utlåtande nr 47 och 50 samt memorial nr 55.)

Till Konungen.

Vid innevarande riksdag har enskild motionär väckt förslag om ändrad lydelse af 18 kap. 13 § strafflagen.

Den af motionären berörda frågan om åtgärder för en effektivare lagstiftning mot sådana tukt och sedlighet sårande gärningar, som af honom afses, har tidigare uppmärksammats inom Riksdagen. Sålunda anhöll Riksdagen i skrifvelse den 5 maj 1893, att Eders Kungl. Maj:t tacktes taga i öfvervägande, huruvida icke de lagbestämmelser, som afse förekommande af osedlighet eller lockelser därtill, måtte kunna göras mera verksamma genom att fullständigas och i öfrigt mera lämpas efter rådande förhållanden, särskildt med afseende å tillsynen öfver dessa bestämmelsers efterlefnad, samt därefter vidtaga de åtgärder, som häraf kunde förordas. I denna skrifvelse framhöll Riksdagen bland annat, att anledning fanns att antaga, att tukt och sedlighet sårande bilder spriddes i stort antal utan att sådant behörigen beifrades. Om orsaken till att åtal för sådana brott mera sällan förekomme befunnes vara ofullständighet i gällande

Bihand till Riksd. prot. 1911. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 72 Häft. (Nr 248.) 1

lagstiftning, borde denna undergå sådan ändring, hvarigenom laglig tukt med större energi måtte kunna upprätthållas. Särskildt vore det i sådant ändamål viktigt, att strafflagens förbud mot utspridande af osedliga skrifter, målningar, teckningar och bilder fullständigades genom förbud jämväl mot dylika alsters utbudande eller hållande till salu.

Justitiekanslersämbetet vitsordade i sitt öfver Riksdagens berörda skrifvelse afgifna utlåtande af den 20 augusti 1896 bland annat behovet af sådan ändring i 18 kap. 13 § strafflagen, att däri komme att stadgas straff äfven för den, som för egen eller andras räkning hölle till salu eller utbjöde, utställde eller anslog sådan skrift eller bild, som sårade tukt och sedlighet.

Med hänsyn särskildt till den stora spridning, skrifter af här ifrågasvarande beskaffenhet nått från det ena landet till det andra, samt vikten af internationella åtgärder för motverkande af den fara, som häruti visat sig förefinnas, hölls på inbjudan af franska regeringen i Paris den 18 april—4 maj 1910 en internationell konferens för förhindrande af osedliga publikationers spridande. Denna konferens, vid hvilken 15 stater, däribland Sverige, voro representerade genom ombud, beslöt dels att, med villkor om ratificering, antaga ett »arrangement», afseende vissa administrativa åtgärder mot oförmälda publikationer, och dels att ett å konferensen utarbetadt förslag till konvention, innefattadt i ett slutprotokoll, skulle underställas de särskilda regeringarnas bedömande. Nämda förslag till konvention innehåller bland annat, att straff bör drabba enhvar, som för afsalu eller utdelning tillverkar eller innehar osedliga skrifter, teckningar, bilder eller föremål, för samma ändamål importerar eller låter importera, transporterar eller låter transportera dylika alster, drifver handel därmed (äfven icke offentligt) eller yrkesmässigt utlånar dem eller tillkännagifver denna handel på hvilket offentligt sätt som helst. De kontraherande stater, hvilkas lagstiftning för närvarande icke anses tillräcklig att gifva effekt åt konventionen, förbinda sig att vidtaga eller för sina folkrepresentationer föreslå nödiga mått och steg i detta afseende. Arrangementet är icke undertecknadt å Sveriges vägnar, hvaremot slutprotokollet undertecknats af samtliga i konferensen deltagande staters ombud.

Vikten af effektivare lagbestämmelser i oförmälda afseende har äfven vitsordats af den s. k. reglementeringskommittén i dess den 31 december 1910 afgifna betänkande.

I en till Eders Kungl. Maj:t den 20 februari 1911 ingifven skrift hafva ärkebiskopen J. A. Ekman m. fl., med framhållande, att spridningen af bilder eller andra alster med för tukt och sedlighet sårande framställningar under senare tider tagit ett omfång, som borde uppkalla samhället till för-

svar däremot, hemställt, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета förslag till förändrade lagbestämmelser i sådant syfte.

I anledning häraf har också inom justitiedepartementet utarbetats och underställts lagrådets granskning förslag till tillägg till 18 kap. 13 § strafflagen i ändamål att skrift, målning, teckning eller bild, som afsåges i paragrafens första stycke, måtte kunna förklaras förbruten. Detta förslag kommer emellertid, enligt hvad Riksdagen inhämtat, icke att föreläggas denna Riksdag.

På sätt i motionen framhålles, har det blifvit allt vanligare, att tukt och sedlighet sårande ritningar, fotografier och andra afbildningar, bland annat i form af vykort, mestadels från utlandet spridts här i landet och nått en utbredning, som inger allvarsamma farhågor. Mot det ocker på andras obetänksamhet eller lättsinne, hvartill den gör sig skyldig, som för egen vinning och såsom en lönande affär bedrifver ifrågavarande slags trafik, måste det enligt Riksdagens mening vara samhällets plikt att skarpt reagera. Särskildt för ungdomen, hos hvilken dylika schackrare lära hafva lyckats afsätta sina varor i större omfattning, än man i allmänhet vill tro, synes den här föreliggande faran iögonenfallande. Det synes vara anledning antaga, att, om ej denna rörelse, som väl hittills i allmänhet i någon större omfattning bedrifvits endast i de större städerna, allvarligen stäffas, densamma skall komma att sträcka sig och sina verkningar ut till öfriga delar af landet.

Lika med motionären finner Riksdagen det därför vara af synnerlig vikt, att, såvidt på lagstiftningen ankommer, de åtgärder vidtagas mot ifrågavarande slags samhällsöndas, hvaraf behof ostridigt förefinnes.

Enligt Riksdagens mening kan det vid anförda förhållanden icke vara riktigt, att dylika åtgärder helt åsidosättas i afvaktan på det mer ingående och mer tidsödande öfvervägande, som för behörigt fullständigande af den gällande lagstiftningen i ämnet, bland annat ur internationellt rättslig synpunkt, kan vara erforderligt.

I sådant syfte anser Riksdagen omedelbart böra afhjälpas den förut framhållna och af erfarenheten ytterligare styrkta brist i nämnda lagstiftning, att däraf i allmänhet ej träffas den, som håller till salu eller utbjuder alster af ifrågavarande beskaffenhet utan att försäljning eller annat utspridande ägt rum. Då den bevisning, som i sistnämnda hänseende erfordras, ofta visat sig svår att åstadkomma, hafva vederbörande myndigheter icke kunnat med nödig effektivitet ingripa i förekommande fall. Riksdagen har därför ansett sig böra förorda sådant tillägg till lagrummet i fråga, att saluhållande och utbudande af skrift, målning, teckning eller bild, som sårar tukt och sedlighet, komma att falla under lagrummets straffbestämmelser.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen för sin del antagit följande förslag till

Lag

om ändrad lydelse af 18 kap. 13 § strafflagen:

Häri genom förordnas, att 18 kap. 13 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Sprider någon ut eller håller till salu eller utbjuder skrift, målning, teckning eller bild, som tukt och sedlighet sårar; straffes med böter eller fängelse. Lag samma vare, om man genom annan gärning sårar tukt och sedlighet, så att allmän förargelse eller fara för andras förförelse däraf kommer.

Där någon — — — — —
där stadgas.

Stockholm den 30 maj 1911.

Med undersåtlig vörnad
